

A vidékfejlesztési miniszter 10/2012. (II. 21.) VM rendelete a Körös-Maros Nemzeti Park bővítéséről

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 85. § (2) bekezdés 3. és 13. pontjában kapott felhatalmazás alapján, az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 94. § l) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

- 1. §** (1) Védetté nyilvánítom és a Körös-Maros Nemzeti Park létesítéséről szóló 3/1997. (I. 8.) KTM rendelettel létesített, és a Körös-Maros Nemzeti Park bővítéséről szóló 4/1999. (V. 5.) KöM rendelettel bővített Körös-Maros Nemzeti Park területéhez csatolom
- a) a Mezőgyán és Zsadány közigazgatási területéhez tartozó, az 1. mellékletben felsorolt ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számú, összesen 281,9 hektár kiterjedésű területet (Kis-Sárrét területi egység), valamint
 - b) a Magyarcsanád közigazgatási területéhez tartozó, az 1. mellékletben felsorolt, összesen 24 hektár kiterjedésű területet (Maros-ártér területi egység).
- (2) Az 1. mellékletben felsorolt ingatlanok az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészekről szóló 14/2010. (V.11.) KvVM rendelet alapján európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területek.
- 2. §** A védetté nyilvánítás célja:
- a) a Kis-Sárrét természetes és természetközeli állapotban fennmaradt tájrészleteinek megőrzése, a területre természetes állapotban jellemző életközösségek, növénytársulások fenntartása, a területen előforduló őshonos növény- és állatfajok állományai hosszú távú fennmaradásának biztosítása;
 - b) a Maros vízrendszerén kialakult jellegzetes tájszerkezet megőrzése, hosszú távon a terület visszagyepesítése és a természetvédelmi szempontból értékes fajok, valamint élőhelyük megóvása.
- 3. §** A bővítési területek természetvédelmi kezelési tervét a 2. és 3. melléklet tartalmazza.
- 4. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

*Dr. Fazekas Sándor s. k.,
vidékfejlesztési miniszter*

1. melléklet a 10/2012. (II. 21.) VM rendelethez**A Körös-Maros Nemzeti Park bővítési területének ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számai**

Kis-Sárrét területi egység

Mezőgyán

0315/10, 0315/11, 0315/12, 0315/13, 0315/16, 0315/17, 0315/18, 0315/19, 0315/20

Zsadány

0156/2, 0156/3, 0156/4, 0156/5, 0156/6, 0156/28, 0156/29, 0156/30, 0156/31, 0156/32, 0156/33, 0156/34

Maros-ártér területi egység

Magyarcsanád

077/1, 077/2, 077/3, 077/4, 077/5

2. melléklet a 10/2012. (II. 21.) VM rendelethez**A Körös-Maros Nemzeti Park Kis-sárréti bővítési területének természetvédelmi kezelési terve****1. Természetvédelmi célkitűzések**

- 1.1. A Kis-Sárrét természetes és természetközeli állapotban fennmaradt tájrészleteinek megőrzése.
- 1.2. A területre természetes állapotban jellemző életközösségek, növénytársulások (beleértve a közösségi jelentőségű élőhelytípusokat), kiemelten a sziki erdőspuszta-rét (*Peucedano-Asteretum sedifolii*), az ürmös szikes puszta (*Artemisio santonici-Festucetum pseudovinae*) és a löszpusztarét társulás (*Salvio nemorosae-Festucetum rupicolae*) megőrzése és fenntartása.
- 1.3. A területen előforduló őshonos növény- és állatfajok (beleértve a közösségi jelentőségű fajokat), kiemelten az öldöklő aszat (*Cirsium furiens*), a gyapjas gyűszűvirág (*Digitalis lanata*), a túzok (*Otis tarda*), a nagy szikibagoly (*Gortyna borelii*) állományai hosszú távú fennmaradásának biztosítása.
- 1.4. Botanikai, zoológiai kutatások szervezése, zavartalan természeti feltételek biztosítása a tudományos kutatásokhoz.

2. Természetvédelmi stratégiák

A területen előforduló növénytársulások, állatközösségek, védett és ritka, veszélyeztetett növény- és állatfajok állományainak, valamint a terület táji értékeinek hosszú távú megőrzése érdekében:

- 2.1. a terület természeti, táji értékei szempontjából optimális természetvédelmi kezelési módok kialakítása és fenntartása,
- 2.2. a gyepek fenntartása aktív természetvédelmi kezeléssel, kivéve a sziki erdőspuszta-rét társulást, ahol csak cserjésedés esetén indokolt aktív természetvédelmi kezelés,
- 2.3. a területet érintő emberi hatások alacsony intenzitásának megtartása,
- 2.4. az inváziós és nem őshonos fajok állományainak visszaszorítása, terjedésük megakadályozása aktív természetvédelmi kezeléssel.

3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

- 3.1. Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak
- 3.1.1. Élőhelyek kezelése, fenntartása
 - a) A gyepek jellegű élőhelyeket legeltetéssel vagy kaszálással kell fenntartani a 3.2.2. alpontban a legeltetésre, kaszálásra vonatkozó előírásoknak megfelelően.
 - b) A nádasodás, gyékényesedés megakadályozása, visszaszorítása érdekében a nádasodó, gyékényesedő területeket legeltetni, kaszálni kell.
 - c) Az inváziós fajok betelepülését, terjedését meg kell akadályozni, meglévő állományait mechanikus módszerekkel vagy vegyszeres kezeléssel kell visszaszorítani.

3.1.2. Táj- és kultúrtörténeti értékek

- a) A tájképi értékek megőrzése érdekében új építmények létesítésekor gondoskodni kell azok tájba illesztéséről.
- b) Mezőgazdasági művelés alatt álló területeken gondoskodni kell a magányos fák, dűlőutak melletti mezsgyék, fasorok, erdősávok, cserjés foltok fenntartásáról, valamint szükség szerinti pótlásáról.
- c) A mezőgazdasági kultúra megválasztásakor a térségi adottságok mellett figyelembe kell venni a táj karakterét és a gazdálkodás hagyományait.
- d) Természeti környezetben tett beavatkozásokat, különösen élőhely-rekonstrukciót a tájtörténeti információkkal, az aktuális természeti adottságokkal és a rendelkezésre álló erőforrásokkal összhangban kell megtervezni és megvalósítani.
- e) A területen átmenő nyomvonalas létesítmények, elsősorban középvezetű légvezetékek kiváltását a rendelkezésre álló források függvényében folytatni kell.
- f) A gyeppel borított területeken gondoskodni kell a használaton kívüli, rossz állapotban lévő, gazdálkodással összefüggő építmények elbontásáról. A használni kívánt építményeket tájba illő és a térségre jellemző módon kell felújítani, valamint gondoskodni kell állaguk megőrzéséről, környezetük gondozottságáról.

3.1.3. Kutatás, vizsgálatok

- a) Engedélyezett kutatási tevékenységet a természetvédelmi kezelésért felelős Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság (a továbbiakban: igazgatóság) előzetes tájékoztatását követően lehet megkezdeni.
- b) A kutatási engedélykérelem mellékleteként a kérelmezőnek részletes kutatási tervet kell benyújtania a természetvédelmi hatóság részére.
- c) A kutatás eredményeit tartalmazó publikációk egy-egy példányát meg kell küldeni az igazgatóság és a természetvédelmi hatóság részére.

3.1.4. Terület- és földhasználat

- a) A területen kizárólag az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzések megvalósítása érdekében, valamint az e rendelet hatálybalépésekor hatályos engedéllyel rendelkező tevékenység keretében létesíthető épület és műtárgy (a továbbiakban együtt: építmény). Az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzések megvalósítása érdekében létesítendő építményeket tájba illő, természetes anyagokból (különösen kő, fa és nád) kell elkészíteni.
- b) Bányászati tevékenység az e rendelet hatálybalépésekor hatályos engedélyben foglaltak szerint, csak a terület természeti és táji értékeinek (különös tekintettel az élőhelyekre és azok életközösségeire, továbbá a területen található védett növény- és állatfajokra) veszélyeztetése, károsítása nélkül valósítható meg.
- c) 20 kV-os vagy ennél nagyobb feszültségű villamos energiaszállító vezeték csak földkábeles megoldással létesíthető a területen.
- d) A jelenlegi földhasználati mód csak természetszerűbb vagy extenzívebb hasznosítás irányába változtatható a területen az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzések megvalósítása érdekében.
- e) Vad mesterséges tenyésztése tilos.
- f) Tilos a vadkibocsátás. Kivételt képez ez alól a fogoly kibocsátása, melyet az igazgatósággal történő előzetes egyeztetést követően végezhet a vadászatra jogosult.
- g) Évente két alkalommal engedélyezhető társas vadászat a területen.
- h) Vadászat során keletkezett hulladék, lőszerhüvely nem maradhat a területen, a vadászat befejeztével a hulladékot el kell távolítani a területről.
- i) Állandó vadászati és vadgazdálkodási berendezés nem létesíthető.
- j) Vad etetésére kizárólag mobil etetők használhatók, amelyek csak a vadetetés időszakában lehetnek a területen. Ezt követően haladéktalanul el kell távolítani a területről az etetőket a maradék takarmánnyal együtt. Az etetők számát és elhelyezkedését a kihelyezést megelőzően egyeztetni kell az igazgatósággal.

3.2. Művelési ághoz vagy földhasználati módhoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.2.1. Szántók kezelése

- a) A területen nem végezhető mélyítő szántás és higrágya kijuttatása.
- b) Előnyben kell részesíteni azokat, a térségre hagyományosan jellemző haszonnövény fajokat és -fajtákat, amelyek nem igényelnek intenzív termesztéstechnológiát.
- c) A gazdálkodás során minimális munkaműveleti rendszert kell alkalmazni. Gyep és szántó határvonalát a gyepterület rovására nem lehet megváltoztatni.
- d) A tápanyag-utánpótlást elsősorban szerves trágyázásra és pillangósok vetésére, zöldtrágyázásra kell alapozni.

- e) A károkozók elleni védekezés során a megelőzést és mechanikai vagy biológiai eljárásokat kell előnyben részesíteni.
- f) Gépi kaszálást és aratást a tábla közepétől vagy a táblaszél mellől indulva, állatok zárványterületre szorítása nélkül, vadriasztó lánc alkalmazásával kell végezni. Fokozottan védett madár fészkeknek megtalálása esetén tájékoztatni kell az igazgatóságot.

3.2.2. Gyep (rét, legelő) művelési ágú területek kezelése

- a) A területen nem végezhető talajjavítás, melioráció, öntözés, fogasolás, felületés, szerves és műtrágya kijuttatása, vegyszerhasználat, gyepégetés, libalegeltetés.
- b) A becserjésedés megakadályozása, a cserjék visszaszorítása érdekében a területet rendszeresen kaszálni vagy legeltetni kell. A becserjésedő gyepeken cserjeirtást kell végezni.
- c) A kaszáló és legelő jellegű területeket külön kell választani és törekedni kell arra, hogy a gyepkezelés ennek megfelelően történjék. Ez nem zárja ki annak a lehetőségét, hogy adott évben esetenként a legelők egyes részeit kaszálják, vagy a kaszálókat kaszálás után legeltessék.
- d) Legeltethető állatfajok: juh, szarvasmarha, bivaly, ló és szamár; kecske csak keresőként, juhállománnyal együtt, sertés csak természetvédelmi indokból, az igazgatósággal történt előzetes egyeztetést követően.
- e) Az alul- és túllegeltetést kerülni kell, kivéve, ha az a természetvédelmi kezelés részeként, az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzések megvalósítása érdekében történik. Kiemelten jelentős fajok életfeltételeinek megteremtése és fenntartása érdekében az igazgatóság által meghatározott területeken túllegeltetést kell alkalmazni.
- f) Legeltetés a túllegeltetés elkerülésével, pásztoroló vagy szakaszolt legeltetéssel végezhető a tavaszi felszáradástól az őszi esőzések beálltáig, általában április 24. és november 30. között. Ettől eltérő időszakban legeltetés csak száraz talajállapot mellett, a gyepfelület károsodása nélkül végezhető.
- g) Nagy kiterjedésű, összefüggő területek egyidejű lekaszálását el kell kerülni.
- h) A kaszálás során kaszátlan sávok, táblák kijelölése szükséges az igazgatósággal való egyeztetés alapján.
- i) Gépi kaszálást a tábla közepétől vagy a táblaszél mellől indulva, állatok zárványterületre szorítása nélkül, vadriasztó lánc alkalmazásával kell végezni. Fokozottan védett madár fészkeknek megtalálása esetén tájékoztatni kell az igazgatóságot. A lekaszált, bebálázott szénát lehetőség szerint a bálázás utáni 20 napon belül, de legkésőbb július 31-ig el kell szállítani a területről.
- j) Az esetleges sarjúkaszálás során az i) pontban meghatározott előírásoknak megfelelően kell eljárni.
- k) A terület gyommentességét szükség szerinti gyakoriságú tisztító kaszással vagy egyéb, az igazgatósággal előzetesen egyeztetett módon kell biztosítani; a területet hulladékmentesen kell tartani.
- l) Legeltetés és egyéb, gyepen végzett tevékenység csak száraz talajállapot mellett történhet.
- m) A legelőn tartott állatállomány elhelyezésére az igazgatósággal előzetesen egyeztetett helyen ideiglenes jellegű karám létesíthető. A karámbeli elhelyezés helyéről a felhalmozódott trágyát el kell szállítani és a területet eredeti állapotába kell visszaállítani.
- n) Az állatállomány gondozószemélyzetének elhelyezésére az igazgatósággal előzetesen egyeztetett módon telepíthető ideiglenes szálláshely.

3.2.3. Erdők kezelése

- a) A Zsadány 36D, 36G, 36H erdőrésztetek esetében az akácós állományokat őshonos tölgyes állományokra kell lecserélni cser, magyar kőris, mezei szil, mezei juhar, vadgyümölcsök elegyítése mellett.
- b) A Zsadány 36B, 36E, 36F erdőrésztetek esetében a pótlások során magyar kőris, mezei szil, mezei juhar, tatárjuhar elegyfajokat kell bevinni az állományba.
- c) Az állománynevelési munkák során a holt faanyag legalább 20%-át a területen kell hagyni a korhadéklakó életközösségek megőrzése érdekében. Az állománynevelési munkák során a nem őshonos fajok egyedeit kell elsősorban eltávolítani.
- d) Törekedni kell az őshonos elegyfajok elegyarányának fenntartására, egyedeinek védelmére.
- e) Az erdőgazdálkodásra vonatkozó további részletes előírásokat a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 32. § (2) és (3) bekezdése alapján felülvizsgált érvényes erdőterv tartalmazza.

3.2.4. Művelés alól kivett területek kezelése

A területre természetes állapotában jellemző vízháztartás kialakulásának elősegítése érdekében a csatornákat, árkokat meg kell szüntetni.

3. melléklet a 10/2012. (II. 21.) VM rendelethez

A Körös-Maros Nemzeti Park Maros-ártéri bővítési területének természetvédelmi kezelési terve

1. Természetvédelmi célkitűzések

- 1.1. Természetvédelmi szempontok érvényesítése a terület- és földhasználat során a területen található táji és természeti értékek (beleértve a közösségi jelentőségű fajokat és élőhelytípusokat) megőrzése, fenntartása érdekében.
- 1.2. A terület mielőbbi visszagyepesítése, majd legelőként/kaszálóként való hasznosítása.

2. Természetvédelmi stratégiák

A visszagyepesítést követően a területen megjelenő növénytársulások, állatközösségek, védett és ritka, veszélyeztetett növény- és állatfajok állományainak hosszú távú megőrzése érdekében:

- 2.1. a terület természeti, táji értékei szempontjából optimális természetvédelmi kezelési módok kialakítása és fenntartása,
- 2.2. a területet érintő emberi hatások alacsony intenzitásának biztosítása,
- 2.3. a gyepek fenntartása aktív természetvédelmi kezeléssel,
- 2.4. az inváziós és nem őshonos fajok állományának visszaszorítása.

3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

- 3.1. Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak
- 3.1.1. Élőhelyek kezelése, fenntartása
 - a) A visszagyepesítést követően a gyepek jellegű élőhelyeket legeltetéssel és kaszálással kell fenntartani a 3.2.2. alpontban a legeltetésre, kaszálásra vonatkozó előírásoknak megfelelően.
 - b) A visszagyepesítést követően az inváziós fajok betelepülését, terjedését meg kell akadályozni, meglévő állományait mechanikus módszerekkel vagy vegyszeres kezeléssel kell visszaszorítani.
 - c) A visszagyepesítést követően a nádasodás, gyékényesedés megakadályozása, visszaszorítása érdekében a nádasodó, gyékényesedő területeket legeltetni, kaszálni kell.
- 3.1.2. Táj- és kultúrtörténeti értékek
 - a) A terület tájképi értékeinek megőrzése érdekében új építmények létesítésekor gondoskodni kell azok tájba illesztéséről.
 - b) Mezőgazdasági művelés alatt álló területeken gondoskodni kell a magányos fák, a dűlőutak melletti mezsgyék, fasorok, erdőszávok, cserjés foltok fenntartásáról, valamint szükség szerinti pótlásáról.
 - c) A mezőgazdasági kultúra megválasztásakor a térségi adottságok mellett figyelembe kell venni a táj karakterét és a gazdálkodás hagyományait.
 - d) Természeti környezetben tett beavatkozásokat, különösen élőhely-rekonstrukciót a tájtörténeti információkkal, az aktuális természeti adottságokkal és a rendelkezésre álló erőforrásokkal összhangban kell megtervezni és megvalósítani.
 - e) A gyeppel borított területeken gondoskodni kell a használaton kívüli, rossz állapotban lévő, gazdálkodással összefüggő építmények elbontásáról. A használni kívánt építményeket tájba illő és a térségre jellemző módon kell felújítani, valamint gondoskodni kell állaguk megőrzéséről, környezetük gondozottságáról.
- 3.1.3. Kutatás, vizsgálatok
 - a) Engedélyezett kutatási tevékenységet a természetvédelmi kezelésért felelős Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság (a továbbiakban: igazgatóság) előzetes tájékoztatását követően lehet megkezdeni.
 - b) A kutatási engedélykérelem mellékleteként a kérelmezőnek részletes kutatási tervet kell benyújtania a természetvédelmi hatóság részére.
 - c) A kutatás eredményeit tartalmazó publikációk egy példányát meg kell küldeni az igazgatóság és az illetékes természetvédelmi hatóság részére.
- 3.1.4. Terület- és földhasználat
 - a) A területen kizárólag az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzések megvalósítása érdekében, valamint az e rendelet hatálybalépésekor hatályos engedéllyel rendelkező tevékenység keretében létesíthető épület és műtárgy (a továbbiakban együtt: építmény). Az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzések megvalósítása érdekében létesítendő építményeket tájba illő, természetes anyagokból (különösen kő, fa és nád) kell elkészíteni.

- b) Bányászati tevékenység az e rendelet hatálybalépésekor hatályos engedélyben foglaltak szerint, csak a terület természeti és táji értékeinek (különös tekintettel az élőhelyekre és azok életközösségeire, továbbá a területen található védett növény- és állatfajokra) veszélyeztetése, károsítása nélkül valósítható meg.
- c) 20 kV-os vagy ennél nagyobb feszültségű villamos energiaszállító vezeték csak földkábeles megoldással létesíthető a területen.
- d) A jelenlegi földhasználati mód csak természetszerűbb vagy extenzívebb hasznosítás irányába változtatható a területen az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzések megvalósítása érdekében.
- e) Vad mesterséges tenyésztése tilos.
- f) Tilos a vadkibocsátás. Kivételt képez ez alól a fogoly kibocsátása, melyet az igazgatósággal történő előzetes egyeztetést követően végezhet a vadászatra jogosult.
- g) Évente két alkalommal engedélyezhető társas vadászat a területen.
- h) Vadászat során keletkezett hulladék, lószerrhüvely nem maradhat a területen, a vadászat befejeztével a hulladékot el kell távolítani a területről.
- i) Állandó vadászati és vadgazdálkodási berendezés nem létesíthető.
- j) Vad etetésére kizárólag mobil etetők használhatók, amelyek csak a vadetetés időszakában lehetnek a területen. Ezt követően haladéktalanul el kell távolítani a területről az etetőket a maradék takarmánnyal együtt. Az etetők számát és elhelyezkedését a kihelyezést megelőzően egyeztetni kell az igazgatósággal.

3.2. Művelési ághoz vagy földhasználati módhoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.2.1. Szántó művelési ágú területek kezelése (visszagyepesítés előtt)

- a) A területen nem végezhető mélyítő szántás, hígtrágya-kijuttatás.
- b) Elsősorban a hagyományos, a térségre jellemző, a védett és fokozottan védett fajok megőrzésével összhangban álló kultúrák termesztetők. Előnyben kell részesíteni azokat a fajokat, amelyek nem igényelnek intenzív természetvédelmi technológiát.
- c) A gazdálkodás során minimális munkaműveleti rendszert kell alkalmazni. Gyep és szántó határvonalát a gyepterület rovására nem lehet megváltoztatni.
- d) A tápanyag-utánpótlást elsősorban szerves trágyázásra és pillangósok vetésére, zöldtrágyázásra kell alapozni.
- e) A károsítók elleni védekezés során a megelőzést és mechanikai vagy biológiai eljárásokat kell előnyben részesíteni.
- f) Gépi kaszálást és aratást a tábla közepétől, vagy a táblaszél mellől indulva, állatok zárványterületre szorítása nélkül, vadriasztó lánc alkalmazásával kell végezni. Fokozottan védett madár fészkek megtalálása esetén tájékoztatni kell az igazgatóságot.

3.2.2. Gyep (rét, legelő) művelési ágú területek kezelése (visszagyepesítést követően)

- a) A területen nem végezhető talajjavítás, melioráció, öntözés, fogasolás, felületetés, szerves és műtrágya kijuttatása, vegyszerhasználat, gyepégetés, libalegeltetés.
- b) A becserjésedés megakadályozása, a cserjék visszaszorítása érdekében a területet rendszeresen kaszálni vagy legeltetni kell. A becserjésedő gyepeken cserjeirtást kell végezni.
- c) A kaszáló és legelő jellegű területeket a természetvédelmi kezelés szempontjából külön kell választani és törekedni kell arra, hogy a gyepkezelés (használat) ennek megfelelően történjen. Ez nem zárja ki annak a lehetőségét, hogy adott évben esetenként a legelők egyes részeit kaszálják vagy a kaszálókat kaszálás után legeltessék.
- d) Legeltethető állatfajok: juh, szarvasmarha, bivaly, ló és szamár; kecske csak keresőként, juhállománnyal együtt, sertés csak természetvédelmi indokból, az igazgatósággal történt előzetes egyeztetést követően.
- e) Az alul- és túllegeltetést kerülni kell.
- f) Legeltetés a túllegeltetés elkerülésével, pásztoroló vagy szakaszolt legeltetéssel végezhető április 24. és november 30. között a tavaszi felszáradástól az őszi esőzések beálltáig. Ettől eltérő időszakban legeltetés csak száraz talajállapot mellett, a gyepfelület károsodása nélkül végezhető.
- g) Nagy kiterjedésű, összefüggő területek egyidejű lekaszálását el kell kerülni.
- h) A kaszálás során kaszátlan sávok, táblák kijelölése szükséges az igazgatósággal való egyeztetés alapján.
- i) Gépi kaszálást a tábla közepétől vagy a táblaszél mellől indulva, állatok zárványterületre szorítása nélkül, vadriasztó lánc alkalmazásával kell végezni. Fokozottan védett madár fészkek megtalálása esetén tájékoztatni kell az igazgatóságot. A lekaszált, bebálázott szénát lehetőség szerint a bálázás utáni 20 napon belül, de legkésőbb július 31-ig el kell szállítani a területről.
- j) Az esetleges sarjúkaszálás során az i) pontban meghatározott előírásoknak megfelelően kell eljárni.

- k) A terület gyommentességét szükség szerinti számú tisztító kaszással vagy egyéb, az igazgatósággal előzetesen egyeztetett módon kell biztosítani; a területet hulladékmentesen kell tartani.
 - l) Legeltetés és egyéb, gyepen végzett tevékenység csak száraz talajállapot mellett történhet.
 - m) A legelőn tartott állatállomány elhelyezésére az igazgatósággal előzetesen egyeztetett helyen ideiglenes jellegű karám létesíthető. A karámbeli elhelyezés helyéről a felhalmozódott trágyamennyiséget el kell szállítani és a területet eredeti állapotába kell visszaállítani.
 - n) Az állatállomány gondozószemélyzetének elhelyezésére az igazgatósággal előzetesen egyeztetett módon telepíthető ideiglenes szálláshely.
-